

**ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผล
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2**
**A Study on the Relationship between Knowledge Management and
Internal Quality Assurance Effectiveness in the COVID – 19 Era in Schools
under the Office of Rayong Primary Educational**

คุณากร รื่นรัมย์* อธิกร วรบำรุงกุล** เรียงวิทย์ นิลโคตร***

Kunakorn Ruenrom* Theerangkoon Warabamrungkul** Reongwit Nilkote***

Received: 10 November 2022 / Revised: 20 December 2022 / Accepted: 31 December 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 2) ศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 และส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) การจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การจัดการความรู้/ประสิทธิผล/ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/ ยุคโควิด 19

*นักศึกษาลัทธิสุตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

***อาจารย์ ดร. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

* Master of Education program students, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

**Assistant Professor Dr. at Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

***Lecturer Dr. at Department of Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University

Abstract

The objective of this research were to: 1) study knowledge management of educational institutions in the Covid-19 era, 2) study the effectiveness of quality assurance with in educational institutions in the Covid-19 era, and 3) study the relationship between knowledge management and internal quality assurance effectiveness in the Covid-19 era in schools under the office of Rayang primary educational service area 2. The research was quantitative research. The sample was a group of 291 teachers under the office of Rayang primary educational service area 2, academic year 2021. The research tool was a 5-rating scale questionnaire that was divided into 2 parts. Part 1 was about knowledge management of educational institutions in the Covid-19 era questionnaire with a validity of 0.92, part 2 was about the effectiveness of quality assurance with in educational institutions in the Covid-19 era questionnaires with a validity of 0.73. The statistics used for data analysis were: percentage, mean, standard deviation and Pearson's product correlation coefficient.

The major fact finding were as follows: 1) knowledge management of educational institutions in the Covid-19 era was at the high level overall, 2) the effectiveness of quality assurance with in educational institutions in the Covid-19 era was at a high level overall, and 3) the relationship between knowledge management and internal quality assurance effectiveness in the Covid-19 era in schools under the office of Rayang primary educational service area 2 had a positive correlation at the significantly middle level of .01.

Keywords: knowledge management / effectiveness / quality assurance in the school/ Covid-19 era

บทนำ

ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, 2542 : 3) บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 1)

เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงมีการบัญญัติมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาบัญญัติไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกหรือระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยระบบและหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในของการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมการณ์ศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน “การประกันคุณภาพภายใน” ว่าการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่การดำเนินงานมีเป้าหมาย ในการยกระดับคุณภาพของผู้เรียนในทุกด้าน มีการพัฒนาด้านปัจจัย ให้สามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยมีระบบกลไกในการปฏิบัติงานตามแผนและการกำกับติดตามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาควรคำนึงถึงการสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ที่ยึดถือการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวัฒนธรรมการทำงานที่ปกติ การสร้างความรู้สึกรักความเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน เสริมสร้างความเป็นอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจัดระบบ และโครงสร้างที่เหมาะสม วางแผนและดำเนินงานตามแผน กำกับติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นำผลการประเมินจากทุกภาคส่วนไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ใฝ่เรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแบ่งปันองค์ความรู้ นวัตกรรมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างต่อเนื่อง (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2554 : 31 - 32)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างกระบวนการความรู้และปฏิสัมพันธ์ของคนในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ด้วยการแบ่งปัน และเรียนรู้จากความรู้และประสบการณ์ความสำเร็จระหว่างกันของคนในองค์กรและนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม และอาจกล่าวได้ว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการทำงาน ในทุกเรื่องและในเนื่องงานการศึกษาที่ทำอยู่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มสมรรถนะของบุคคลและองค์กร อันได้แก่ ความรู้และปัญญาที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานการศึกษาได้ จึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำหลักการ แนวทางและเครื่องมือการจัดการความรู้มาใช้ เพื่อพัฒนาการทำงานตามพันธกิจและบริหารงานการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรที่จัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ ใช้เป็นกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กร พร้อมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการและแนวทางที่ว่า มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ ความสำเร็จและความรู้ปฏิบัติ พร้อมรวบรวมและสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ เพื่อให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือก ดัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และสร้างความรู้ใหม่ไปใช้ในการทำงาน อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : คำนำ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัททญาณี โอรัตนปัญญา (2559 : 94 - 96) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสำนักยุทธศาสตร์และ

ประเมินผล กรุงเทพมหานคร มีระดับ การจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักยุทธศาสตร์และ ประเมินผล กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับนวัตกรรม หอมสิน (2556 : 225 - 233) ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งได้ผลการ วิเคราะห์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งมีตัวชี้วัด ความสำเร็จทั้งสิ้น 91 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 15 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า ทุกกิจกรรมสามารถปฏิบัติ จนเกิดการ พัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยสรุป รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนมัธยมศึกษา มีการพัฒนาการทำงานแบบมีส่วนร่วมเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสม คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานเกิดกระบวนการทำงาน เป็นทีม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและถอดองค์ความรู้ภายในโรงเรียนและสามารถใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่านอกจากนั้นประเสริฐ เพ็ชรสิงห์ (2557 : 104) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดสระบุรี มีความสัมพันธ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการความรู้เป็นระบบกลไกในการปฏิบัติงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การศึกษาการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 2 จะ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 เกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ซึ่งมีเป้าหมายหลักให้เกิดการมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ปรับปรุงระดับ ความสัมพันธ์ให้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระยอง เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถาน ศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

สมมุติฐานในการวิจัย

การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,147 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. 2564 : 35 - 40) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้จากการเปิดตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970:608 - 609) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นที่ตั้งของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างครูของสถานศึกษาแต่ละอำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบวัดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 คน โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์การจัดการความรู้และประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะด้านการบ่งชี้ความรู้ ดังแสดงในตารางที่ 1

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565)

ตารางที่ 1 แสดงระดับการจัดการความรู้ของสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 (n = 291)

การจัดการความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. การบ่งชี้ความรู้	3.96	.32	มาก	7
2. การสร้างและแสวงหาความรู้	4.37	.34	มาก	1
3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	4.30	.36	มาก	5
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้	4.36	.38	มาก	2
5. การเข้าถึงความรู้	4.35	.36	มาก	4
6. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	4.28	.31	มาก	6
7. การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้	4.36	.36	มาก	3
รวม	4.28	.35	มาก	

2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 2 (n = 291)

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. คุณภาพของผู้เรียน	4.36	.38	มาก	1
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.29	.39	มาก	2
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.23	.38	มาก	3
รวม	4.31	.38	มาก	

3. การจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 โดยรวม ($r_{xy} = .48$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและอภิปรายผล

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้และทักษะด้านการบ่งชี้ความรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างกระบวนการความรู้และปฏิสัมพันธ์ของคนในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ด้วยการแบ่งปันและเรียนรู้จากความรู้และประสบการณ์ความสำเร็จระหว่างกันของบุคลากรของสถานศึกษาและนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ ในการทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : คำนำ) กล่าวว่าการจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ ใช้เป็นกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคลและองค์กร พร้อมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการและแนวทางที่ว่า มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จ และความรู้ปฏิบัติพร้อมรวบรวมและสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ เพื่อให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือก ดัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และสร้างความรู้ใหม่ไปใช้ในการทำงาน อันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัททญาณี โอรัตนปัญญา (2559 : 94) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผลกรุงเทพมหานคร มีระดับ การจัดการความรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริพร พันยุโธด (2559 : 90) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสร้างและการแสวงหาความรู้ การนำไปใช้การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้และการจัดความรู้ให้เป็นระบบ

2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มองว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเน้นผลให้เกิดแก่ตัวผู้เรียนโดยตรง และเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก และการมีกระบวนการบริหารและการจัดการที่ดี จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : คำนำ) กล่าวว่าการจัดการความรู้ เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติ ใช้เป็นกระบวนการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของบุคคล และองค์กร พร้อมนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ทำงานให้เกิดสัมฤทธิ์ ผลดีขึ้นกว่าเดิม ภายใต้หลักการและแนวทางที่ว่า มุ่งให้เกิดการนำพลังปัญญาขององค์กรมาเพิ่มพลังในการเรียนรู้ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ความสำเร็จ และความรู้ปฏิบัติพร้อมรวบรวมและสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนางานให้สำเร็จ เพื่อให้คนเข้าถึงความรู้ รู้จักเลือก ดัดแปลง ปรับปรุง ต่อยอดความรู้ที่มีอยู่เดิม และสร้าง

ความรู้ใหม่ไปใช้ในการทำงานอันจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริรัตน์ โนจิตร (2560 : 195-196) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการศึกษา ด้านมาตรการส่งเสริม และด้านคุณภาพผู้เรียนตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของประเสริฐ เพ็ชรสิงห์ (2557 : 105) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. การจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 โดยรวม ($r_{xy} = .48$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อการจัดการความรู้มีค่าเพิ่มขึ้น คุณภาพประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 ก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประสิทธิภาพ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19 เกิดจากการจัดการความรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ การบ่งชี้ความรู้ การสร้าง และแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวล และกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ และการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2549 : 67 - 69) ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 4 ประการ ได้แก่ การบรรลุเป้าหมายของงาน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปเป็นองค์การเรียนรู้และการบรรลุการเป็นชุมชนเป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน สอดคล้องกับผลวิจัยของประเสริฐ เพ็ชรสิงห์ (2557 : 105) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรีมีระดับความสัมพันธ์สูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า การจัดการความรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ยุคโควิด 19

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2 พบว่า การจัดการความรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2 ด้านการบ่งชี้ความรู้มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ที่จำเป็นในรูปแบบใด อยู่ที่ไหน และความรู้ที่จำเป็นจะต้องทำให้ทราบว่าขาดความรู้ที่จำเป็น เพื่อหาว่าความรู้ใดที่มีความสำคัญ จัดลำดับความสำคัญของความรู้เหล่านั้น เพื่อให้สามารถวางแผนขอบเขตของการจัดการความรู้ และสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ เขต 2 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะให้ผู้บริหารเร่งรัดพัฒนา ตลอดจนส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไปนี้

1. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคโควิด 19 ซึ่งจะเป็แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *การประกันคุณภาพของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ. ศูนย์สภานาถพรวา.
- นวัตร หอมสิน. (2555). *รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (การบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาสารคาม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเสริฐ เพ็ชรสิงห์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของบริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา). ปทุมธานี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-23.

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565)

ภัทพญาณี โอรัตนปัญญา. (2559). *การจัดการเรียนรู้และองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*

วิจารณ์ พานิช. (2548). *การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ. สุขภาพใจ.

วิจารณ์ พานิช. (2549). *KM วันละคำ.* กรุงเทพฯ. สุขภาพใจ.

วิจารณ์ พานิช. (2551). *การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ. สุขภาพใจ.

ศิริรัตน์ โนจิตร. (2560). *ปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*

สุริพร พันยุโธด. (2560). *คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาราชบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครปฐม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.*

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561).* กรุงเทพมหานคร. บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563 ก). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561.* กรุงเทพฯ. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนเทรตติ้ง.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2563 ข). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.* กรุงเทพฯ. ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนเทรตติ้ง.